

# DEBRECZENI UJSÁG

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:  
Félévre 6 kor — fl. Félévre 9 kor — fl.  
Negyedévre 3 kor — fl. Negyedévre 4 kor — fl.

Feladv. szerkesztő és lapfőnöke:

**THAN GYULA**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint,  
az elővárbar hátul.

## Hazafiak és hazaárulók.

Ugy-e bár helyeseljük, ha a magyarok Berlinben megünneplik márczius 15-ét, vagy Szent István napját? És rendjén valónak találjuk, hogyha ez alkalommal a „Szózat“-ot éneklük, a „Talpra magyar“-t szavalják s a németek vendégszeretetének hódolva, a zenekar a porosz himnuszt játssza: Heil dir im Siegeskranz! És a vezérszónok beszédében együtt élteti Ferencz József királyt és Vilmos császárt. Valóban, sehol külföldi alattvalóknak nem tiltják, hogy tisztességgel hazafias mulatságot rendezzenek saját körükben, még a párisi németek is megtehetik. De ha az ország ellen tüntetnének, ahol mint idegenek vendégjogot élveznek, a berlini magyarok is úgy járnának, mint Boroszlóban a csehek és a galiciai lengyelek, akiket a német hatóság minden teketória nélkül kiutasított s hamarosan visszaküldött Ausztriának.

Ime elismerésünket fejezzük ki a német birodalomból Budapestre származott germánoknak, mivel II. Vilmos császár születése napján olyan programot állapítottak meg lakomájukhoz, hogy

az első felköszöntő a magyar királyt illetve, a magyar nemzetet, a himnuszt, Isten áldd meg a magyar-t németektől németül énekelve, sőt még a Rákóczy-indulót is huzatták a magyar szabadság tiszteletére. Ez nemcsak kifogástalan, ez szép tőlük. És azután királyunk szövetségesét és a magyarok barátját, a császárt és királyt, II. Vilmost a leglelkesebben ünneplik, ehhez is hozzájárulhatunk mi magyarok, mert az idegen uralkodók között nem ismerünk külön férfit nálánál s bizonyos, hogy nekünk soha sem vétett, sőt Magyarország állami önállósága külföldön sehol sem részesül több elismerésben, hivatalosan is, mint éppen Berlinben, ahol Ferencz József látogatásakor ugyanannyi magyar lobogót tüztek ki, mint osztrákot.

Köszöntjük tehát a birodalmi németeket, megkülönböztetve őket a másféle németektől, osztrákoktól vagy svájciaktól, valamint azoktól a magyaroktól is, akik a németet vallják anyanyelvüknek. — Mert ügyelnünk kell a határokra. A svájciak köztársaságiak és menedéket adtak a magyar emigránsoknak, századok óta elszakadtak Németországtól és nem kívánkoz-

nak oda vissza, sem pedig a birodalom nem készül Svájcot meghódítani. Poroszország se bántotta a magyart soha s tudnivaló, hogy a hármasszövetségnek főtámaszai nem az osztrák-németek, hanem a magyarok. De már ami az osztrákot illeti, nem hozott az semmi jót. A bécsi németektől azelőtt is, most is mindig csak ellenséges szándékot tapasztaltunk. Ne kívánja senki, hogy őket szeressük. Lehetnek tőlünk feketék is, sárgák is, csak ide ne jöjjenek, minket német kultúrára tanítani holmi zengerájokban s ne vegyék el a kenyeret a magyar munkások szájából, ne tegyék tönkre iparunkat, ne rontsák hitelünket s ne büntessék a magyar legényt, ha *jelen-t* mond és nem *hier-t*. Nem tudunk olyan nagyot hazudni, miszerint mondassuk, hogy az osztrák-németet szeretjük.

De a magyar svábot nagyon. Még miniszterelnököt is csinálunk belőle. *Mert a magyar sváb jó hazafi és a szépségi németnél jobb magyar hazafi az egész országban nincsen.* A németül beszélő magyarság derék, dolgozó nép, takarékos, rendes, békés, egészséges és szabadságszerető. Velünk tartott 1848-ban, azelőtt is, azután

## Átküzdöttünk...

*Átküzdöttünk ezer évet;  
A magyar kar sokszor vérzett  
Istenér' és szabadságér',  
És még mindig késik a bér,  
Nincs boldogság, áldás itten...  
Légy megáldónk jó, nagy Isten!*

*Nézhetjük a nagy világot,  
S nem találunk jó barátot,  
Ki, ha népünk könyvet hullat,  
Megosztaná fájdalomunkat.  
Ellenség van, barát nincsen...  
Légy barátunk, jó nagy Isten!*

*S ha oly idő fordul tán majd,  
Hogy hazánkra ellen támad,  
S harcra szállunk új vért öntve  
E vérázott göröngyökre:  
Vitéz, ádás küzdelemben  
Légy segítőnk jó, nagy Isten!*

Gillig Ferencz.

## A csókról.

Egy tudós professzor, Nyrop Krisztián, kopenhágai egyetemi tanár, könyvet írt a csókról és professzorhoz illően a legkülönbözőbb szempontokból tárgyalja ezt a legédesebb édességet. Érdekes része a szürke dolgozószobában megírt könyvnek például ez:

csók az ajkizmok szívó mozgásából áll, halkabb, vagy erősebb hang kíséretében. Ámde az ajkizmok mozgásából csak akkor lesz valódi csók, ha indoka valamelyes érzelem és az ajkak egyidejűleg élő lényt, vagy tárgyat érintenek. Hogy miképp *izlik* a csók? erre nézve eltérők a vélemények. Venczel cseh király szerelmesének a csókját így énekelte meg egy akkori poéta: Mint a rózsa, mikor felnyitja szirmai, hogy harmatot szívjon magába, úgy nyujtotta felém puha piros ajkait.

Ha a nőtől azt kérdezzük, hogy milyennek kell lennie a csóknak, ezt felelik:

csak az csók, amely *édes*. A német nők a csók mellől a világért sem engednék el a *szakállt*; szerintük a szakálltalan férfi csókja olyan, mint — a sótalan big tojás. A dán hölgyek már követelősebbek, nekik már csak az erős csók izlik.

Nyrop professzor mennyiségnyi tekintetből is tárgyalja a csókot? Tudvalevőleg a szerelmesek fölötté pazarok csók dolgában. A derék csóktudós néhány jellemző esettel illusztrálja tanulmányát. Elmondja egy francia diák esetét, aki elég merész volt megcsókolni egy leányt. A kissasszony ajkát a szenvedélyes csók azonban kisebezte és valami veszedelmes ajk betegséget kapott, a melyből alig lehetett kikúrálni.

Ez az eset is valószínűleg a professzor ur dolgozó szobájában, a professzor ur agyvelejében születhetett meg és tudós egyetemi előadásokban is csak arra való, hogy a fiatalság jól mosolyogjon rajta és — tovább tojja a legédesebb édességet.

is. A mi német polgártársaink a legszívesebben tanulnak magyarul, magyarosan mulatnak és káromkodnak s eszük ágában sincs külön nemzetiséget alkotni, a magyar államot megtagadni, egységét megbontani, Magyarország ellen hűtlenséget elkövetni.

De az erdélyi szász, az más, az még az osztrák-németnél is rosszabb. Utóvégre ez is külső ellenségünk, tőle csak igazságot és méltányosságot követelhetünk, nem pedig hazafiságot. De az erdélyi szász belső ellenség és a leghálátlanabb népség a föld kezekén. Soha nem bántottuk, sőt inkább befogadtuk, tejbe-vajba fűrésztöttük, a legjobb földdel, teljes jogokkal és minden szabadsággal elláttuk s a köszönet: folytonos árulkodás és árulás.

A minap a nagyszebeniek kiűzték színházukból a magyar nyelvet, most Bécsbe irtak az osztrák akadémiához, hogy van-e joguk Hermannstadt nevet írni Nagyszeben helyett. Ez is csak afféle szász okvetetlenkedés, de a bécsi akadémia, mint afféle osztrák politizáló testület, külön bizottságot küldött ki annak a kérdésnek a tanulmányozására, hogy van-e joga a nagyszebeni városi tanácsnak Hermannstadt-ot írni, vagy nincs.

Hát kérem, ez kettős impertinencia. Az egyiket elkövette a szebeni szászok városi tanácsa, midőn a helységnevekről szóló magyar törvény ellenében tagadó álláspontot foglal el s azzal tüntet, hogy a magyar országgyűlés és kormány végzését az osztrák akadémiához appellálja Bécsbe. A másik, nem kisebb impertinencia a bécsi akadémia eljárása, midőn magát magyar közjogi kérdésekben illetékes illetékes bírónak tolja föl és dönteni akar egy magyar törvényhatóság, mert Nagyszeben városa az, és a magyar állam törvényhozása között fölmerült vitában. Valóban, a szebeni szászok vakmerősége hűtlenség a hazához és lázadás a magyar állameszme s a magyar nyelv ellen.

Lévón a papiros türelmes, irhatják a szászok azt, hogy Hermannstadt, mi nem fogjuk megérteni és vissza fogjuk utasítani épp úgy, mint az Ofen-Pesthet.

Ha pedig törvény kell, megtiltjuk minden hivatalnak, postának és távirónak, hogy ne ismerjen Hermannstadt-ot, csak Nagyszeben. Meg is tréfálhatnók a bécsi akadémiát, hogy minden Hermannstadtból vagy Hermannstadtra szóló írást neki küldünk tudományos átkutatás végett.

Lám, ez a különbség a birodalmi németek és az erdélyi szászok között. Amazok tisztességes emberek.

## ORSZÁGGYŰLÉS.

— A képviselőház ülése. —

— Távirati tudósítás. —

A Házban ma jelent meg először Ebergényi Sándor, az abrudbányai kerület új képviselője, akit Werner Gyula vett a védőszánc alá és sorra-rendre bemutogatt a képviselőnek.

A honatyák jól megnézték új kollégájukat, akit csodálatos hír előzött meg. Ebergényi nem akart képviselő lenni és a választók az akarata ellenére tették meg azzá a szimpatikus fiatal embert.

Ma Dániel Gábor elnökölt.

Mikor megnyitotta az ülést, éppen csak annyian voltak a teremben, hogy a tanácskozást meg lehetett tartani. A képviselők nagyobb része a folyosón maradt és semmiképp sem volt rábirható, hogy bemerjen, mert híre járt, hogy beszélni fog — Molnár Jenő, a szentesi képviselő.

A kereskedelmi budgethez azonban nem ő szólott előnek, hanem a kormánypárti Agoston József, aki úgy találja, hogy az eddigi szónokok nem annyira a költségvetést bírálták, mint inkább bizalmi kérdést csináltak a dologból. Ám legyen hát úgy! Legalább ő bizalmát fejleszheti ki a kereskedelmi miniszternek, akitől aztán nagy dicsőhymuszt zengett. Egyébként pedig egy lokális somogy megyei ügyre akarja föl hívni a figyelmet.

Buzát Ferencz: Ahá, hazabeszél?

Agoston József: Igen, hazabeszélek és ezt nem szégyelem, mert végre is azt hiszem, a képviselőnek kötelessége, hogy első sorban kerülete érdekeit tartsa szem előtt.

Fölhívja a figyelmet a tab síófoki vasúti vonal tervére és kéri a kormányt, hogy e fölülte szükséges vicinális vonal kiépítését mielőbb tegye lehetővé. Részletesen ismerteti mindazt, ami eddig a vonal érdekében történt. A költségvetést elfogadja.

Molnár Jenő: Szükséges, hogy a költségvetés a kellő időben terjesztessék elő. Az indemnitást egyetlen komoly ok sem tette szükségessé. Ha a költségvetést kellő időben terjesztették volna elő, akkor január 1-én már törvényerőre emelkedhetett volna. A mi vasutaink csak a belső fogalmat szolgálják. Transitó forgalomra egyáltalán nem alkalmas. Utal még azokra a természetes forrásokra, melyekből a hazai ipar

táplálkozhatnék. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.)

Serényi Béla gróf: A kereskedelmi tároza keretén a figyelem különösen kivite-  
lünkre terjedt ki. A fa kivitel emelkedett, valamint a második helyen álló szénkivitel is. A harmadik kiviteli cikktünkénél a liszt-nél hosszabban foglalkozik. A magyar buza minőségére egy időben a külföld azt hangoztatta, hogy a magyar buza siker tartalma visszamint, ami tény is, mert a három utolsó évben nagyon gyenge volt a buza siker tartalma, de az a rossz időjárásnak tulajdonítható. A román és szerb buza értéktelenebb, mint a magyar buza, ez nem neki, de tekintélyes külföldi szakemberek véleménye. Liszt kivitelünket és őrlési forgalmalmat csak úgy lehet helyesen megfejteni, hogy az spekulatio tárgya ne legyen, mert nagyon ferde helyzet az, hogy első rendű termésünk olcsó pénzen adjuk el az osztrákoknak a drágán vesszük meg tőlük a korpát. Első dolog liszttermésünknél az árpa termelés, mert ez a leginkább exportált cikk. Nagyon jól tudjuk, hogy Magyarország földje kitünő árpatermő föld. Az árpának mindig van keletje, tekintve a sör-fogyasztás nagyságát.

A második, a mira kiterjeszkedni bátorodom, a huskivitel. Sertés-külforgalmunk 1890—1896. több mint felére csökkent. Lehet ezt védi a nálunk pusztító sertésvész, de közgazdaságilag ez nagyon relativ mántság, mert csak időbeli visszaesést jelent. Ha élőt sertés t kivinni nem tudok, kiviszszem azt levágva húsformában. Méltóztassék a vidék több helyén huskivitel állomást felállítani, a miáltal a vidék kis gazdái is értékesíthetik sertés termelésüket s a mi által tetemesen fog emelkedni a huskivitelünk és sertésenyésztésünk, valamint tetemesen segítve lesz kis gazdáink helyzetén. A térek t ház Polónyi t. képviselő ur által tegnap felhozott német védvám tar fára. Nagy Németország behozatal tekintetében teljesen kiszorít bennünket és így mi kénytelenek vagyunk az osztrák piacra vonulni. Az önálló vámterületre vonatkozólag Oroszország példáját hozza fel. Az önálló vámterület fő kelléke a textilipar fejlődöttsége. T. Ház az én nézetem e tekintetben az, hogy szerezzük meg első sorban mezőgazdasági önállóságunkat. A kis ipar fejlesztését tartja első sorban fontosnak, mert csak ez tudja a külföldi behozatalt ellensúlyozni. Az ipar tekintetében a főczél az, hogy oly ipar inspirálja az embereket, mely még biztosíthatja létjogosultságát. Nekünk pedig kötelességünk lesz a kisipart megvédeni. Az elmordottak tisztán az én nézetem, melyet bárkinek rendelkezésére bocsátok. A költségvetést elfogadom.

Öt perc szünet.

Hegedűs Sándor keresk. miniszter: T. ház! A vita folyamán több apróbb és nagyobb kérdést intéztek hozzám, melyekre válaszolni iparkodom, de kérem a t. képviselő urakat, ha netalán egyik másik kérdésre nem válaszolnék ne vegyék, tisztességtelenségnek. Richler képviselő ur a külföldi szaktudásokra vonatkozó kérdésére, bátor

adja  
elmi  
vite-  
lett,  
vittel  
isz-  
puza  
man-  
alma  
rom  
puza  
nak  
puza  
nem  
erek  
for-  
neg-  
yen,  
első  
l az  
blük  
l az  
por-  
yar-  
Az  
sör-  
bá-  
gal-  
ök-  
tító  
yon  
sza-  
nem  
an.  
ivi-  
dek  
sü-  
i a  
lala-  
ink  
ovi-  
ám  
te-  
és  
rák  
vo-  
fel.  
til-  
em  
lsó  
A  
on-  
ldi  
té-  
lja  
ét-  
nk  
ak  
ek  
ést  
T.  
a-  
re  
ri-  
re  
n-  
di  
or

vagyok kijelenteni, hogy igenis vannak e térről érkezett tapasztalataim, melyek, a szakfolyóiratok, sőt a napilapokban is megjelentek. E téren hiszem, idővel majd szép működést fogunk nyerni. Az iparfelügyelőségekre vonatkozólag teljes megelégedettségünkre működtek. A vasuti közegek tulterhelési kifogásával teljesen egyetérttek s iparkodom azok terhes szolgálatukat javítani. Hertelendy és Ágoston képviselők kérdésére vonatkozólag, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a felhozott vidéki vasutakat nemsokára létesíthetem. Áttérve a nagyobb kérdésekre, elismeréssel kell adóznom Serényi grófnak, ki nem ismerve fáradságát, iparkodott kivitelnünk s gyár fejlesztésünket elősegíteni. Erre vonatkozólag említtem, hogy a közeli múltban 66 új gyár keletkezett, azt hiszem ezen eredmény elég kedvező fejlődést mutat. (Ugy van!)

A kereskedelemügyi tárca költségvetését aztán általánosságban elfogadták s rátertek a részletek tárgyalására.

## POLITIKAI HÍR

Egy napldij. A képviselőház tegnapi ülésének elején a magyarországi képviselők Tallián Béla alelnök indítványára egyhangu határozattal felajánlották egy napra eső díjukat a gazdasági munkás- és cselédsegélyező pénztárnál teendő alapítvány javára. A felajánlott összeg körülbelül 5000 koronát tesz ki.

A titell mandátum. Titelről jelentik, hogy az ottani választók egy része dr. Zákó István ellen dr. Miloszávyevits Milán szabadkai ügyvédet léptette föl, aki a jelöltséget el is fogadta.

## Az iparosság emelése.

— A legújabb társadalmi akció. —

A művelt külföld épp oly érdekes, mint tanulságos példát nyújt arra nézve, hogy miként lehet és kell hivatása magalatán álló, erőteljes, nemzeti iparosztálynévelni. Német- és Angolországban és mint denütt, a hol ilyenre fejlesztették az iparosságot, az erre irányuló akciókat nemcsak a szakképzettség, ipari termelés és kivitel fokozásával kezdték meg, hanem mindjárt kezdetben nagy gondot fordítottak az iparosság intelligenciájának társadalmi, irodalmi, történelmi ismereteinek, szóval általános művelődésének emelésére is s ebben az irányban a társadalom vette magához a vezető szerepet.

Ehhez hasonló üdvös mozgalom indult most meg városunkban, — jelül annak, hogy a helyes irány és ennek eléréséhez szükséges módszer már is felismertettek. — Az akció az ipartestület kezdte a tanonciskolai előképzettségre alkalmas magasabb mérték megkivánása és a tanonciskolázásra való felügyelet állandósításával s az örvendős eredmény a tanonciskola igazgatóságának jelentéséből már is kitűnik. Ugyanezen célra még hathatósabb eszköznek kívánhatni a városi tanácshoz intézett — lapunkban annak idején bővebben ismertettett — az a kérelem, melyet az ipartestület egy városi polgári iskola felállításának érdekében nyújtotta be s mely kérelemhez azóta meggyőző, az ügy halaszthatatlan voltát kimutató indokok kíséretében csatlá-

kozott a „tanári kör“ nagytekintélyű testülete is.

Most pedig az iparosság emelésére irányuló akciónak egy újabb fázisáról adhatunk számot. — Az akció ezen részének élén az iparos ifjuság önképző egylete áll.

Az „Iparos Otthon“ tágas díszterme alig adatott át rendeltetésének, az ifjuság önképző egylete azonnal megtette a szükséges intézkedéseket arra, hogy ott minél gyakrabban tartassanak olyan felolvasások, a melyek mindennél alkalmasabbak annak elérésére, hogy az új iparos nemzedék, melynek kezébe városunknak oly nagy közgazdasági érdekei lesznek letéve, a kulturális előhaladásnak elismerést keltő fokozatán álljon. A felolvasások tartására társadalmunkból kéretnek fel egyesek s hogy a kérelem nem fog elutasításra tállni, mutatja az a körülmény, melyszerint a legközelebbi felolvasások tartására az ügy fontosságának felismeréséből fakadt készséggel vállalkoztak Csiky Lajos, Körmöcskői László és Dávidházy Kálmán urak.

A felolvasásokat ének, zene és szavallati számok fogják kiegészíteni, hogy az iparosok család tagjainak érdeklődése is biztosítható. — Nincs kétségünk az iránt se, hogy társadalmunk intelligenciájából ezeknek a program-pontoknak a betöltésére is többen készségesen vállalkoznak, legalább nagyon biztató jel erre nézve a Balogh Zsigmondné Békésy Róza urnó példája, a ki a múlt vasárnap tartott első iparos matiné a „Vörösmarty ünnepély“ t a „Szép Ilonka“ elszavalásával igazi művészi színvonatra emelte.

Már maga az, hogy a mi iparosságunk ifju nemzedéke, tehát a jövő iparossága, a szociálista eszmék istápolása helyett a Szózat költőjének emlékét ünnepli, oly megkapó jelenség, mely ezt a kulturális akciókat a társadalom támogatására méltóvá teszi.

S a Vörösmarty ünnepély apropójából egy érdekes program-terv fejlődött ki.

Arról van szó, hogy időnként az egyes nagyobb magyar költők és írók — Petőfi, Arany, Tompa, Csokonai stb. — kultuszára irodalmi estélyek tartassanak, melyeken az ének, zene, és szavallati számokat az illető költők vagy írók műveiből fogják kitölteni, a reájok vonatkozó felolvasások tartását pedig az önképző kör titkára: Dr. Körösi Kálmán vállalta el.

Képzelnék el olvasóink, minő közművelődési haszna lenne annak, ha az ország nagyobb városaiban hasonló mozgalom indulna meg az iparosság emelése érdekében. Állítjuk, hogy nem csak az iparosság színvonalának emelkedése lenne ennek az eredménye, hanem kedvező hatással lenne az az irodalom pártolásra is, mert az irodalom kedvelésére szoktatott iparosok és hozzátartozóik ezrevel vennék jelesebb jeink népszerű kiadásainak köteteit — irodalompartoló közönségünk igen-igen szűk köre ez által kibővítenék.

Az irodalmi estélyeket történelmi estélyek fogják követni, a mikor egy-egy matiné egy-egy történelmikor — Árpád, Anzsu, Hunyadi, Rákóczi, 1848, ismerettségnek lesz szentelve s az ének, zene és szavallati program-pontok is az illető kor termékei közül választatnak vagy arra vonatkoznak.

Ismét felhívjuk olvasóink figyelmét: képzelnék el mi hatása lenne annak, ha az ország többi nagyobb városainak ifju iparos generációját is ilyen hazafias szellemben nevelné maga a társadalom, úgy hiszük, sok helyen a Marseilles helyett a Rákóczy vagy Szózat csendülne fel iparosaink ajkain s a vörös zászló helyett a nemzeti trikolor árnyékában indulnának nem a világpolgárság üdvé, hanem a Haza szentsége mellett tüntetni.

Mi a magunk részéről nem kicsinyeljük iparos ifjaink hazafias és kulturális mozgalmát, sőt érdemesnek tartjuk arra, hogy társadalmunkból támogatásukban részesítsék mindazok, akiket tehetségük erre hivatottá tesz.

## VIDÉK.

Öngyilkos hadapród. Nagyváradról táviratozzák, hogy ott egy hadapród, Fritsch Vilmos föbe lőtte magát. A tizenhétéves fiatal ember, fia volt Fritsch Vilmos fővárosi polgárnak és mint hátrahagyott leveléből kitűnik, szerelmi bánatában lett öngyilkossá.

Összegezt gyermek. Tenkérről írja levelezőnk: Lengyel István bélfenyéri gazdaember feleségével együtt eltávozott szombat délelőtt hazulról. Öt éves fiukat, a kis Pistát, felügyelet nélkül hagyták. Hogy egy óra mulva hazatértek, a kis gyermeket összegeve találták meg a tüzhely előtt. A gyorsan elhívott orvos csak enyhülést tudott adni a kis gyermeknek, de gyógyulást már nem. A szerencsétlen apróság másnapra kiszervenedett. A tenkei járásbíró-ság bírāja kiszállt tegnap a helyszínén, vizsgálat megejtése végett.

## A világ vége.

Dörgés, villámlás januárban.

Debreczen, január 30.

Párját ritkító természeti tűnemény tanui voltak tegnap Debreczen lakói, amilyenre — mint mondani szokás — még a legöregebb emberek sem emlékeznek.

Tegnap reggel nyolcz óra előtt ugyanis sötét felhő borította el a láthatárt. Csakhamar egymásután kétszer villámlott és pillanatra hatalmas fény borult a városra. A villámlás után erős dörgés rákódoltatta meg a levegőt s utána hosszasan tartó havazás következett.

A szokatlan természeti tűnemény csakhamar bő anyagot szolgáltatott a babonás találgatásokra. Se szeri, se száma a köznép között azoknak, a kik azt mondták, hogy ez a világ végét jelenti.

Lapunk egyik munkatársának alkalma volt közéletünk egyik jelesen képzett tagjával beszélgetni, a ki igen érdekesen magyarázta meg e tűnemény valószínű okát.

Nézete szerint az időjárásnak egyik legfőbb tényezője a légköri villamosság, mely a páratelt levegő egyik alkotórészét képezi. A jelen korban nagyon elszaporodott dinamogépek rendkívüli befolyással bírnak a légköri villamosságra, amennyiben annak nagyrészt felemésszik. Az elektrotechnikusok véleménye szerint ugyanis a dinamogépek a légköri villamosságot a légkörből és önmagukba felhalmozva, erőátvitel útján sűrítve szolgáltatják azt a különféle ipari célokra. A légkör ezen nagymérvű villamcsökkenése nagy befolyással van a páratatra és közvetve a légáramlatokra.

A villamosságától megfosztott párázat tömörülven, részint köd, részint párázat alakjában hull földünkre, meg van fosztva ama taszító erőtől, mely a páratömeceket a légkör azon régióiba emelje, — a hol a fellegképződés folyamata rendszerint megkezdődik. A villamosság egyik alaptörvénye lévén, hogy mindenki és mindenütt lehetőleg egyenletes feszültségben legyen elterjedve, mi sem természetesebb, hogy onnan pótolja a dynamógépek által okozott veszteséget, a hol a villamosság termelődése télen sem szünetel, azaz az egyenlítő felőli continensről. A légköri villamosság és e szerint a tőlünk délnek fekvő tartományok s különösen a fölközi tenger felől egy folytonos, bár néha ellenszelektől zavart áramlással tart felénk, illetve az északi sarkvidék felé és ekként lesz okozójává a már több év óta észlelt enyhe télnek a sok ködnek és valószínűleg a tegnapi tavaszi zivatarnak is.

## SZÍNHÁZ.

Lili, ez a bájos zenéjével és kedves librettójával egyaránt vonzó operett tegnap este igen kis közönség előtt került színre. A czimszerepben *Perényi Margit* aratott megérdemelt tapsokat. *Környei Béla* indiszpozíciója dacára is sikerrel oldotta meg feladatát, *Szilágyi* pedig a *Saint Hypothése* grófiával szerzett sok derült percet a közönségnek.

*R. Réthy Laura* újabb felléptei. *R. Réthy Laura* színházunk kedves vendége, — mint említettük — még kétszer lép fel a debreczeni színpadon. Csütörtökön a bérletben *Ripp-Ripp* operettben és pénteken B bérletben a *Szép Heléna* operett czimszerepében.

**A színházbizottság újra alakítása.** A holnapi városi rendes közgyűlésen az egyes bizottságok kiegészítése és a színházbizottság újra alakítása történik meg. A színházbizottság tagjait tudvalevőleg évről-évre újra választja a közgyűlés s ilyen új választás lesz holnap is. A bizottságba tizenkét tagot választ a közgyűlés.

*Mándoky Béla* nagyváradi bucsuja. — *Mándoky Béla* hétfőn *Hamlet* czimszerepében bucsuzott el a nagyváradi közönségtől. Meg volt hatva az ősz művész is a fogadtatástól s mikor utolsó felvonás után zajosán hívták újra a lámpák elé, következő szavakkal bucsuzott el a nagyváradiaktól:

"Nagyvárad lelkes közönsége: Köszönöm ezt a fogadtatást. Nagyvárad közönsége a múltban is nagylelkű volt és a jelenben is az, megmutatta ezt most velem, érdemtelennel szemben. Ez volt, ez volt életem legszebbik napja!"

Igen, az ősz legszebb napja, a mikor még egyszer teljes fényében ragyog rá vizsgálja a színész éltető napsugara: a közönség elismerése.

A színházi műsorban *R. Réthy Laura* vendégjátékai miatt változás állott be. A

bölcső premiérje egészen elmarad erről a hétről és szombaton a *Gyurkovics leányok* életkép kerül színre.

## ÚJDONSÁGOK.

**\* Mén kiosztás Debreczenben.** Az állami méneknek az egyes fedezetési állomásokra való kiosztása a debreczeni méntelep-osztályánál február hó 4-én fog megtörténni. A ménkiosztást *Budaházy Kálmán miniszteri titkár fogja, mint kiküldött miniszteri biztos eszközölni* s e czélból február 3-án érkezik városunkba.

**\* Póttárgyjegyzék.** A holnapi városi közgyűlés tárgysorozatát tegnap a következő tárgyakkal egészítették ki: 1. A szervezeti szabályzat 202-dik §-a értelmében a „színházi bizottság” megalakítása s abba 12 törvényhatósági bizottsági tagnak egy évre megválasztása. — 2. A szervezeti szabályzat 204 dik §-a értelmében „szegényügyi bizottság” megalakítása s abba négy törvényhatósági bizottsági tagnak egy évre beválasztása.

**\* Választások az izraelita hitközségnél.** Vasárnap alakította meg a debreczeni izraelita hitközség 50 tagu képviselőtestületét. Az ujonnan alakított képviselőtestület vasárnap, február 3-ikán tartja az első gyűlést, a melyen az egyes előjárósági tisztségekre eszközlik a kandidálást. Értesülésünk szerint az elnöki tisztségre hármas jelölést emlegetnek: *Reichmann Ármin*, dr. *Balkányi Miklós* és *Falk Lajost*, a *Reichmann* megválasztását azonban bizonyosra veszik. Az általános előjárósági választásokat február hó 10-ikén tartják meg.

**\* A kőműves iparosok és segédek bálja.** A debreczeni kőműves iparosok és segédek önképző és betegsegélyező egylete pénztára javára február hó 2-án, a *Margit-földi* díszteremben zárkörű téli táncmulatságot rendeznek. A zenét *Kiss Gyula* zenekara szolgáltatja. A táncot négy ifjú magyar szóolóval nyitja meg. Bérleti díj személyenként 70 kr. Felülfizetések köszönettel fogadhatók és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este pont 7 órakor.

**\* A megcsalt férj bosszúja.** *Muhanik Iván* kőrös-mezői oláh parasztot megcsalta a felesége és szerelmi viszonyt folytatott *Hataker Krizzel*. A megcsalt férj, mikor először találta együtt feleségét szeretőjével, *Hataker Kriznek* megiltotta, hogy többé tühelyét meglátogassa, de érzelmét elhallgatta, mert feleségének a szere tője sógora volt. A sógor és sógorasszony a kitiltás után egy ideig megnyugodtak, mindaddig, mignem egy lakodalmon az ellenségek össze találkoztak. — *Muhanik* felesége és sógora csakhamar el is tűntek. A férjnek feltűnt, hogy sógorát és feleségét nem látta. Hazatért és sógorát

felesége ölelő karjaiban találta. *Muhanik* ez annyira felizgatta, hogy fejszét kapott fel és azzal sulyosan megsebesítette. *A máramaros-szigeti törvényszék a megcsalt férjet az ellene emelt sulyos testi sértés vádjá alól felmentette.* A királyi ügyészség az ítéletet megfelebbezte és így került ezen ügy a debreczeni ítélő táblához. A tábla tanácsa tegnap tárgyalta *Muhanik Iván* ügyét *Naszádi Iván* táblabíró elnöklete mellett *Horváth Bálint* táblabíró előadásában. A vádlott a tárgyaláson nem jelent meg, védelmét Dr. *Löfkovits Márton* ügyvéd terjesztette elő. *A tábla az első bíróság ítéletét helyben hagyta, annak azon indokánál fogva, hogy a férj jogos felindulás következtében elkövetett sértése nem képez bűncselekményt.* A sértett sógor a törvényszéki tárgyaláson belenyugodott a felmentő ítéletbe. A királyi ügyészség képviselője is megnyugodott s így a felmentő ítélet jogerős.

**\* Jó tettért jót ne várj.** *Léhrer Sámuel* a *Miklós-utcai* 18. szám alatt lakó sütőmester pár nappal ezelőtt fogadta fel *Katz Benjámin*et, hogy a siteményeket a rendes vevőhöz vigye. Később eladásra is adott neki s hogy a hidegben ne fázzenek, egész új téli felöltőt is vett neki. *Katz* azonban rutul visszaélt gazdája jószívűségével, mert ráadásul különféle ürügygel kilencz koronát csalt ki tőle s a rábizott négy korona értékű sütőmenny árát, no meg a téli felöltővel megszökött. Volt benne annyi maliciozia, hogy gazdájának csak az üres kosarat küldte vissza. A károsult gazda most a rendőrség útján akarja mind ezeket visszaszerezni.

**\* Oláh Károly tanácsnok üdvözlése.** Szép ünepély folyt le tegnap délután a város házában. A katonai ügyosztály személyzete üdvözölte s névnapja alkalmából értékes emléktárggyal lepte meg szeretettel körül vett főnökét: *Oláh Károly* városi tanácsnokot. Az egész személyzet fekete szalouruhában várta főnökét. Megérkezésekor lelkes éljenzéssel fogadták s *Vetéssy Béla* fogalmazó a következő szavakkal üdvözölte:

A midőn a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály tisztikarának élén üdvözölöm névnapjából folyólag, teszem ezt nemcsak hivatali kötelességem alapján, de még inkább azon igaz tisztelet és nagybecsülés parancsából, melylyel szeretett vezető osztályfőnökünk kiváló érdemei, fényes tulajdonságai és a közügy terén szerzett érdemei iránt adózni szerencsém van.

Tanácsnok ur immár több mint 20 éve — néhány év megazakításával — működik a köztisztviselői pályán és ebből kerek 4 éve és 4 hete azon nehéz ügyosztály élén, mely sok tudást, sok önmegtadadást, lankadatlan szorgalmat, aranytiszta jellemet és egyik napnak a másikra rótt folytonos éber munkásságot követel a férfiutól s mind ezekért a nagyon is rövid számokban kifejezhető javadalmazáson kívül gyakran bizony elismerés helyett csalódás és gyanu-

sítás jut osztályrészül s legtöbbször nem is másban, mint a jól és becsülettel végzett kötelesség teljesítés nemes érzésében találja meg igaz jutalmát. De ez is csak azoknak adathatik, akik egész életükön át betudták bizonyítani, hogy lehet méltóság, dőlyf nélkül; erély, erőszak nélkül és meleg ember-szeretetet érzélgősség nélkül; szóval kiknek egész lénye (a léleknek és szívnak olyan szerencsés harmóniáján alapszik, mely nem csak tiszteletet parancsol, de szeretetre is kényszerít.

Tanácsnok urnak a nevét a város közvéleménye tisztelettel és szeretettel említi fel a városi főbb tisztviselők legtiszteltebb alakjai között és a mi vezető osztály-főnökünket e közjókön kívül ragaszkodással és hűséggel veszi körül ez ügyosztálynak minden tagja és ebben az érzelemben mindnyájan egy családot kívánunk képezni.

És azt érzem, bátran mondhatom érezzük mindnyájan, hogy öröm ünnepet ültünk ma, a midőn tisztelésére ide összesereglettünk, hogy vegye át a katonai- és illetőségi-ügyosztály tiszti karának emlék tárgyát, mint tiszteletünknak és szeretetünknek őszinte szívvel felajánlott tanubizonyosságát.

Kérem azért tanácsnok ur, fogadja el érzelmeinknek eme spontán megnyilatkozását; legyen meggyőződve, hogy mi szíves bizalmára, valamint a múltban, ugy a jövőben is érdemesek kívánunk lenni.

Az isteni gondviselés tartsa meg a mi szeretett tanácsnokunkat jó erőben és egészségben még sokáig a városnak, családjának és nekünk.

Zugó éljenezés után lehullt a lepel egy diszes aranyrámába foglalt képről, amely *Oláh Károlyt* diszmagyarban ábrázolja *Oláh Károly* meghatottan mondott köszönetet a kedves meglepetésért az őszinte szeretet és ragaszkodásért.

\* **Értesítés.** Tisztelettel értesítem „Életképek” cz. könyvem t. előfizetőit, hogy könyvem jövő hó 15-20-ig jelenik meg. Azonkívül, kinek óhaja van könyvemet szíves támogatásban részesíteni, szíveskedjék velem csupán a helyes címet tudni, hogy könyvem szétküldésénél zavar ne forduljon elő. Debreczen, 1901. Január 29 én. Ifj. Széll István.

\* **Tilos a koldulás.** Tegnap délután egy már több ízben büntetett Török Gábor nevű csavargó állott a rendőrség előtt. Csavargásért és koldulásért fogták el. A ráfogott bünt tagadta, hiába mondta az őt bekisérő rendőr a szemébe, hogy igen is koldult, ő mindvégig megmaradt azon állítása mellett, hogy az merő hazugság.

— Hát akkor mégis, mit keresett az üzletekben, — kérdezték tőle.

— Hát instálom, mondta nagy ravaszul, én csak Kálmán napját mentem köszönteni.

Hanem a rendőrség büntető határozatát nem köszöni meg.

\* **Felülfizetések.** A kőműves segédek szakegylete által tartott mulatságon felülfizettek: Gulácsi István 1 korona 20 fillért, Szekeres Gábor 80 fillért, Horváth József munkavezető 1 korona 20 fillért, Kovács Józsefné 20 fillért Sívágó József 1 korona

60 fillért, Csapó Ferencz építő mester 4 koronát, Kéki Imre 80 fillért, Szabó Mihály építő mester 4 koronát, Kalászi Kálmán 2 koronát, Végvá Sándor építő mester 2 korona 80 fillért, Pető Gábor 60 fillért, Balogh István 60 fillért, Tóth József 60 fillért, Horváth János építő mester 6 koronát, Biczó Gyula építőmester 5 koronát, Szendres Istvánné 60 fillért, Harsányi József 60 fillért, N. N. 8 korona 60 fillért.

\* **A debreczeni kereskedők tánczestélye.** A nagyközönség bizonyára élénken emlékszik vissza arra a fényes ettélyre, melyet a helybeli kereskedők a múlt farsangon rendeztek s nem csak élt örömmel veszik tudomásul, hogy az idénismét hasonló mulatsághoz kínálkozik kedvező alkalom. Február hó 9 én tartják meg a debreczeni kereskedők tánczestélyét, melyet a buzgó rendezőség az eddigieknél is sokkal fényesebbé akar tenni. A rendezőség élén Szabó Kálmán, Zádor Lajos és Sesztina Jenő állanak. A nagy érdeklődéssel várt tánczestélyre a meghívókat igen nagy számmal bocsátották ki.

\* **Köszönet a jótékonyasáért.** Csanak Jánosné urnő, ki egy osztályombeli szegény tanulót egész iskolai éven át ellát ebéddel, továbbá a Németh András és Huszár Károly vendéglőiben levő asztal-társaság, kik egy osztályombeli fiut teljesen felruháztak, végül T. Csukás István t. p. tisztviselő ur, ki az osztályombeli iparostanulók író toll szükségletét látta el az évben is: fogadják a jótéteményesek nevében hálás köszönetemet: *Thót László*, r. k. tanító.

\* **Köszönetnyilvánítás.** Sichermann Ede halála alkalmából koszoru megváltás czimén Kovács Ákos ur 20 kor. juttatott el hozzájuk a szegény gyermekek téli felruházására. Fogadja a nemes adakozó ezen adományért hálás köszönetünket. Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök, Darvas Izidor iskolaszéki pénztáros.

## Az ingyen kenyér-osztás.

Debreczen, jan. 30.

Tegnap 750 szegény részére osztottak ki ingyen kenyeret, amelyhez *Szinétár Sámuel fűszerkereskedő tizenöt, Kolb Jakabné pedig tíz kenyérral járult.*

A szegények ingyen kenyérére tegnap a következő adományok folytak be lapunk szerkesztőségéhez:

<i>Timár ifjuság</i>	7 kor.
<i>Rain Borsos Róza</i>	5 kor.
<i>Jolsvay Imre</i>	2 kor.

Összesen: 14 kor.

Legutóbbi kim: 1074 kor. 70 fill.

Összes gyűjtésünk: 1088 kor. 70 fill.

Ma és mindennap délelőtt 11 órakor a városháza udvarán ingyen kenyér kiosztás.

## A braganzai herceg váltói.

— Távirati tudósítás. —

Ma folytatták a királyi törvényszék előtt a braganzai herceg vál-

tóiból kifolyó ügyet. A tárgyalás előtt dr. Visontai Soma védő engedelmet kért egy nyilatkozattételre. Kifejtette, hogy a sajtó egyrésze kifogásolta, hogy ő tegnap a tárgyaláson a braganzai herceget csak egyszerűen „tanu ur”-nak szólította. Ezt igazolandó, kijelenti, hogy azért tette ezt, mert a törvény előtt mindenki egyforma; ezt százados gyakorlatunk is megerősíti. Ő semmiféle tiszteletlenséget ezzel tanúsítani nem akart, védencének érdekét szem előtt tartván, megvédelmazte egyttal a törvény tekintélyét is, amelynek szuverénitása mindenkire egyformán kiterjed. A törvény előtt csak egy szuverént ismer el és ez ő felsége a király, akinek nevében a bírák ítéletet is mondanak. Ha kir. fenségnek szólította volna a braganzai herceget, attól tarthatott volna, hogy ő fensége visszautasítja ezt, mondván, hogy itt nem kir. herceg vagyok, hanem tanu.

*Elnök:* Tudomásul veszi a védőnek ezt a kijelentését és csak azt a megjegyzést fűzi hozzá, hogy a menyire emlékszik, a védő a tegnapi tárgyaláson is többször kir. fenségnek szólította a braganzai herceget.

Azután a törvényszék áttér a tárgyalásra és Kempner Miklós írásszakértőt hallgatja ki. A szakértő kijelenti, hogy a 40,000 koronáról szóló váltó eredetileg 4000 koronáról szült és Varga Antal a német nyelven kiállított váltón a „vier” szót utólag „zig” szótaggal egészítette ki.

Ítélet csak a késői délutáni órákban várható.

A bizonyítás bevégeztével az ügyész elmondotta vádbeszédét s ugy Lukácsot, mint Vargát magánokirat-hamisítás miatt kérte bűnösnek kimondani. A megokolásban az ügyész kifejtette, hogy Ferencz József braganzai herceg vallomása teljes bizonyítékot képez a vádlottak ellen, már pedig e vallomás igazságához szó sem férhet, mert a herceg a becsületéhez való féltékeny ragaszkodásánál fogva valótlant dolgot nem állíthat.

A védők a vádlottak teljes felmentését kérték, mivel egyedül a herceg vallomása alapján el nem ítéltető.

*A törvényszék végül hosszas tanácskozás után Vargát magánokirat-hamisításért, mint tettet három évi, Lukácsot pedig, mint bűnrészt két évi és hat hónapi fegyházra ítélte, kimondva, hogy a vádlottak továbbra is fogva tartatnak.*

A védők 6000 korona biztosítékot ajánlottak fel az esetre, ha a vádlottakat szabadlábra helyezik, azonban a bíróság kevesellette ezt s a biztosítékot 10.000 koronában állapította meg. Az ügyész a szabadlábra helyezés ellen tiltakozást jelentett be.

Az elítéltek fellebbeztek.

## TÁVIRATOK.

### Rudolf királyfi emléke.

Budapest, január 29. Gróf Lónyay Elemérné Stefánia kir. herceggasszony, első férje, a megboldogult Rudolf trónörökös koporsójára gyönyörű ibolyakoszorút küldött a mayerlingi dráma évfordulója alkalmából.

### Gróf Tisza István nyílt levele.

Budapest, január 29. Gróf Tisza István ma rendkívül érdekes tartalmu nyílt levelet intézett Bauer Mórhoz, az ipar és kereskedelmi-bank vezérigazgatójához, melyben elmondja, hogy állítólagos inkompatibilitások miatt mennyi méltatlan támadásokban részesült. Nehogy e támadások megújuljanak, Tisza István gróf lemond a közgazdasági vállalatoknál viselt összes tisztségeiről s így az ipar és kereskedelmi bank elnökségéről is.

### Az angol trónváltás.

Pétevár, január 29. Mig a Szvjét és a Birseviya Vjedomoszi a német császár angolországi tartózkodásából és tábornagygyá való kinevezéséből állítólagos német-angol szövetségre von következtetést, a Novosztii a császár Angliába utazásában és a német hajórajnak Spitheadba való kirendelésében nem lát olyan körülményeket, a melyek szövetség mellett szólnának. Ilyen szövetség aligha valósítható meg.

Osborne, január 28. Edvárd király ma délelőtt a térdszalag-rend lovagjává avatta föl a német trónörökösét. A nagy fénynyelv végbement szertartáson jelen voltak a főbb udvari méltóságok és a német császár katonai kísérete. A szertartás a titkos tanács termében ment végbe. A német tisztek, a kik délelőtt Osborneba jöttek, az ünnepség befejeztével visszatértek a Hohenzollern yachtra.

### Nyuly Mihály felmentése.

Budapest, január 29. A Curia büntető tanácsa ma foglalkozott a Nyuly Mihály-féle szenzációs bűnperrel. Nyuly Mihály tudvalevőleg tavaly agyonlőtte dr. Horváth fővárosi ügyvédet, ki őt az anyagi romlásba kergette. Az esküdtszék felmentő verdiktet hozott Nyuly Mihályra nézve, az ügyész azonban semmisségi panaszszal fordult a Curiahoz. A Curia mai ülésében helyben hagyta az esküdtszék verdiktjét s Nyulyt teljesen felmentette.

### A kasszatorvaj főhadnagy beismerésben.

Budapest, január 29. Dióssy Viktor ulánus főhadnagy, kit a székesfehérvári lovassági lakományában Sylvester-éjjelen történt kasszalopással vádoltak, ma töredelmes vallomást tett. Beismerte, hogy a Wertheim-szekerényt csakugyan ő lopta el s hogy annak tartalma 9540 forint készpénz és három darab takarékpénztári könyv volt.

### Gurkó tákornok meghalt.

Budapest, január 29. Pétevárról távirják, hogy Gurko Wladimirovics József orosz tábornagy szaharovi birtokán meghalt. Oroszország legújabb történetének majd minden lapján ott találjuk Gurko nevét. Hetvenhárom éves volt. Nagy része volt a lengyel fölkelés leverésében, a hol mint ezredes működött. 1877-ben az orosz-török háboruban lovas előhadával nagy vakmerőséggel elfoglalta a Sipka szorosot, majd bevette Gorny Dubuikot és megadásra készítette Tikist. Megszállta Szófiát és Filippopol mellett Szuleyman pasa seregét három napi csata után szétverte. Drinápolynál egyesülve az orosz főhadssereggel Konstantinápolyig jutott el. A háboru után lovas tábornok, majd Szentpétervár teljhatalmu kormányzója lett. Kinevezése utáni télen a czár ellen merényletet követtek el, a mit Gurkó nem tudott megakadályozni, Fölmentették és csak 1882-ben tették megvarsói kormányzónak. Hogy a czár kegyeibe újból bejusson, a legiszonyatosabb kegyetlenséggel saanyargatta kormányzóságának lengyel lakosságát.

### A békekötés.

Budapest, január 29. Brüsszelből jelentik, hogy Anglia és a bur-köztársaságok között már a legrövidebb idő alatt megtörténik a békekötés.

### A fölkelés Venezuelában.

New-York, január 28. A New-York Heraldnak jelentik Port of Spainből, hogy odaérkezett jelentések szerint a mult héten Venezuelában Guiria és Calupano mellett nagy ütközet volt, a mely a kormánycsapatok vereségével végződött. Néhány száz ember elesett. A fölkelők ismét elfoglalták Calupánót és sok fegyvert és lövészert zsákmányoltak.

### Viharok.

Budapest, január 29. Londonból jelenti egy távirat: Itt egész nap erős vihar dühöngött esőtől kísérve. Egy doveri távirat szerint a csatornán is nagyon viharos volt az idő. Az a gőzös, a melynek 9 órakor kellett volna Ostendéből Doverbe érkeznie, eddig nem jelent meg a szemhatáron.

### Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Baza 1901 áprilisére 7.51

" " októberre 7.64

Rozs " áprilisére 7.34

Zab " " 6.10

Tengeri " májusra 5.08

Délután szilárdult. — Amerika egynegyed centtel alacsonyabb.

### VEGYES.

Toilette-próba a bíróság előtt. Nem mindennapi jelenet készül a newyorki tör-

vényszék előtt. A Gould dinasztia egyik vagyona, de kevésbé gavalléros természetű hölgytagja: Howard Gould felesége egy 10 szakértő urból álló juri előtt fog felpróbálni egy teljes női toilette-et, amelyért valami 3000 forint járna, de amit Gould asszony nem akar átvenni, mert azt mondja, a ruha el van rontva. A szabónő, aki ezt a költséges öltözetet szállította, ebben csak kibuvót lát a fizetés alól és bíróság elé vitte a dolgot, mely most úgy döntött, hogy Gould asszony szakértő jury előtt próbálja fel a ruhát és a jury fogja megmondani, hogy használható-e a ruha vagy nem? Mint a bizalom jelét felemlítjük, hogy a bíróság, számolva azzal az eshetőséggel, hogy Gould asszony szándékosan olyan fűzőt fog felvenni, mely természetét kiforgatja természetes formájából, elrendelte, hogy a próba alkalmával azt a vállfűzőt kell az alperesnek felvennie, amelyet a szabónő fog magával hozni.

Különcz vénasszony. Kremsben meghalt egy 74 éves asszony, vagyis inkább kisasszony, Peter Mária, aki évek óta a világtól teljesen elzárkózva, látszólag szegény viszonyok közt élt. Halála után fölbontották a végrendeletét, melyben a krei gimnáziumnak és főreáliskolának egyenkint 16 ezer koronát, az árvaháznak 8000 koronát s a szegényeknek 4000 koronát hagyott.

Gyilkosság a molón. Szombaton este csuf gyilkosságot követett el Fiumében egy ember. Későre járt az idő már, a tengerparton csöndesség volt, a Mária-Terzia molón egy férfi és egy nő sétált. A kikötőre hirtelen segítségkiáltást hallott s még látja, amint a férfi a tengerbe löki az asszonyt aztán elrohan. Az asszony segítségére sietnek a közeli bárkákról és a partról s kihúzzák; de már késő, meghalt. Éjjel letartóztatták az urát, egy szabómestert, aki már három hónap óta nem keres, de még nem érkezett arról hír, csakugyan ő e a gyilkos.

### Feltámadt halott.

Tetszhalott volt.

— Saját tudósítónktól. —

Tiszaföldváron — mint tudósítónk írja — a napokban a 85 éves özvegy Karassy Györgyné temetésére készült a falu népe. Mikor a halottas menet a temető kapujához ért, kopogást hallottak a koporsóból. A mikor azt kinyitották az öreg asszony fölemelkedett s ennivalót kért. A gyászoló közönség ijedten szaladt széjjel.

Egy bátor ember kiemelte — az asszonyt a koporsóból s hazavitte a lakására.

Jelenleg jó étvágya van s remélhető, hogy az asszony még egy bizonyos ideig életben marad.

### Rablógyilkosság egy kenyér miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Különös ok miatt történt tegnapelőtt este Almáson rablógyilkosság. Egy csavargó

oltotta ki társa életét, mert a kenyerét nem akarta vele megosztani. Vasárnap délután két vándorló érkezett Almásra és a nagyvendéglő ivójában huzzák meg magukat.

Az egyik vándorlólegény, Maresch Jakab, egy kenyeret vett s abból falatozott. Társa, Schuller Antal több ízben kért a kenyérből, de Maresch nem adott, hanem e helyett, mert Schuller már nagyon alkalmatlankodott, fogta a kenyeret és batuját s kiment az istállóba, éjjeli szállásukra. Este tíz óra után a vendéglős kocsisa azzal a rémbírel futott be a vendéglőbe, hogy egyik vándorló legény vértócsában halva fekszik az istállóban.

A jelen volt vendégek és a korcsmáros kisetek az istállóba, a hol Maresch Jakabot halva találták, mellén és fején több szarúval. Schullernek azonban hűlt helye volt. A vendéglős rögtön sejtette, hogy az eltűnt vándorló a gyilkos s az esetről azonnal értesítette a csendőrséget, a mely tegnap reggel a gyilkos vándorlót elfogta. Ez töredelmes vallomást tett. Azért gyilkolta meg társát, hogy a kenyeret elvehesse tőle.

## GAZDASÁG.

**A növények mérszartartalma.** — Tudvalevőleg nem minden növénynek van egyenlő mértékben mérszre szüksége. Általános szabály, hogy minél lombdusabb a növény, annál több mérszre van szüksége. Hektáronként számítva az érpának 9 százalék, zabnak 11, búzának és rozsnak 14, réti-szénának 41, burgonyának 50, borsónak 90 és a lóherének 100 kg. mérszre van szüksége.

**A lovak rossz fogairól.** Lovainknál a hiányos táplálkozást gyakran a rossz fogak okozzák. Különösen a vén lónál fordul elő a hegyes vagy ferdére kopott fog, a mi azután megsérti a foghúst s akadályozza a takarmány kellő megrágását. Az is megtörténik, hogy a zápfogak a vén lovaknál a gyökérig lekopnak és ekkor a gyökerek kiesnek. Az átellenesen álló zápfogak nem tudnak lekopni s így történik meg, hogy a ló megsérti a foghúsát vagy állkapcsát. E miatt a ló nem tud enni, ha csak nem segítünk rajta, a mi a foghegyek megfelelő leeresztése által történhetik. Itt azonban vigyázni kell, nehogy a ló szájpaddását vagy nyelvét megsértsük. A nagyon hosszú fogakat pedig legjobb egy hozzáértővel kihuzatni.

## MULATTATÓ.

**Férj:** Ha esti kilencz óráig nem lesz itthon, né vársz rám a vacsorával.

**Felcső:** Eszemben sincs! akkor elmegyek érte a vendéglőbe.

**Kapitány:** Hallja, önkéntes, maga már harmadszor esik le a lóról. Ha erőszakkal a levegőben akarja leszolgálni az önkénteségi esztendejét, helyeztesse át magát a léghajós ezredhez.

## CSARNOK.

### Angyal és ördög.

— Társadalmi regény. —

(Folytatás.)

Dércinén meglátszott, hogy milyen jól estek neki ezek a szavak.

— Annyira bizok?

— Biztoara veszem. Csak azt kell először megtudnom, hogy ki volt az az ember, aki tegnap éjjel belopózott a tekintetes asszony szobájába.

— Ez lesz nehéz.

— Nem olyan nehéz, mint gondolá.

— Hogy, hogy?

— Azt nem mondhatom el. Csak annyit mondhatok, hogy még ma bizonyosan megtudom, hogy hívják. Már én kiszakultam a módját. Reggeli után elmegyek. Magára hagyom ekintetes asszonyomat. Talál itt könyvet, töltse addig olvasással az időt. Ha megéhezik, ott a kenyér, szalonná vaj. Már ugy és azt tessék enni lelkem tekintetes asszony, ahogy és a mit lehet. Egy bizonyos, hogy nagyon jó szívvel adom.

Sokát beszélt a jó asszony s nem kis öröme szolgált, hogy megnyugtatta az ő régi jóltevőjét. Hamarosan elkészítette a kávékat a mikor megreggeliztek, magára vette felöltőjét, köszönt és elindult utjára.

Utazásban aztán elgondolta, hogy milyen kapóra jött most neki ez a dolog. Először meghálálhatja Dércinének mindazon jókat, a miket vele még leánykorában tett, másodsor el tudja tölteni az idejét. Van mivel foglalkoznia. Nem érzi úgy az egyedüllétét. Tudja, hogy az utánajárás nek, ad egy kis munkát, de hiszen éppen ez az ami őt szórakoztatni fogja. És micsoda öröm, micsoda boldogság lesz az, ha majd egy-egy kedvező eredmény hírével megy hazá s megédesíti Dérciné reményét.

Utját egyenesen a Dérczi háza felé vette. Régen nem járt ott. Nem sejtetheti senki, hogy milyen indító ok vezette őt oda.

A Dérczi lakásán nem talált mást otthon, csak a cselédleányt, aki ugy dalogtatott örömeiben, mintha semmi sem történt volna. A leány mindjárt megismerte a jó asszonyt.

— Maga az? Ejnye de régen nem volt itt.

— Tudja, az uram mostanában otthon volt mindég s ilyenkor nem igen szoktam messzebb utat tenni. Hanem most elment. Munkát kapott, hát untam otthon magamat és ugy gondoltam, már csak elmegyek megnézem, meglátogatom az én jó tekintetes asszonyomat.

A leány elnevette magát.

— Mit nevet ezen?

— Hát azt, hogy hiába jött.

— Miért?

— Nincs már itt a tekintetes asszony.

— Nincs?! kiáltotta tettetett csodálkozással.

— Bizony nincs!

— Hát miért?

Itt aztán a leány nagy élvezettel kezdett bele a történetek elbeszélésébe. A jó asszony arca pedig egyre jobban komorult el.

— No tessék! — szólalt meg végre — milyen lehet egy házasság. Az az angyal, mert én ismertem leánykorában is a tekintetes asszonyt és mondhatom, hogy

olyan volt, mint egy angyal. Hozzá ment a férjéhez. Boldogsággal, reménnyel volt tele és családása fájdalmas lett. Hát bizony ilyenkor látom én, hogy milyen jó az én uram, mennyire szeret az engem s milyen boldogok vagyunk mi.

— Igazán?

— El sem tudom mondani. Nincs is annál nagyobb boldogság. Olyan kedves ami kis otthonunk, hogy palotáért se cserélném fel.

— Tudja, hogy tegnap óta én is a férjhezmenésre gondolok, — kezdte a leány.

— Igazán?

— Van egy kis megtakarított pénzem. Pár ezer koronám.

Csak most nézett nagyot a jó asszony. Pár ezer korona! Mit keres annyi pénz ennél a leánynál. Már csak jó lesz vele beszédbe elegyedni, ki tudja, hátha ez vezeti őt nyomra s arra az utra, amelylyel egykori jóltevőjének örömet szerezhet.

(Folyt. köv.)

## SZINLAP.

Ma, szerdán „C“ bérletben:

### Három pár cipő.

Életrkép 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Flink Lőrincz női cipésmester Nagy Gyula.  
Leni, neje — — — Perényi M.  
Stengelmayer, börtziáner — Bartha I.  
Klára, neje — — — Fái Flóra.  
Nachfalter Gyula, iparlovag Tanay Fr.  
Éder Laura, operaénekesnő a  
drezdai színháznál — — F. Kállai L.  
Wappenknopf, báró — — Pataki B.  
Kudelmidelmayer k. a. udvari  
énekesnő — — — Szigeti Lujza.  
Mayer, színházi szolga — Sziklay M.  
Városházi, pesti birtokos — Csátár.  
Kunigunda, neje — — Breznay A.  
Irma (másképp: Tanácsosné) — Bárdos Irma.

Holnap, csütörtökön „A“ bérletben, R. Réthy  
Laura urhölgy vendégfelleptől:

### RIPP WAN WINKLE.

Operette 3 felvonásban.

## Ia hasított tölgyfa szőlőkaró

2 méter hosszúságban mindenkor és minden mennyiségben kapható

## Bing Mór és Társa

nagykarolyi fatelepén.

Szőlőbirtokosok, kik a bcrászati és szőlőszet felügyelőségtől egy egy waggonrakomány szállítására igazolványt nyernek, ezrnként 1.50 korona, szállítási kedvezményben részesülnek.

## Hirdetés.

Február hó 7. 8. 9-ik napján

a NAGYERDŐN levő

hosszu ákáczfák

árverésen el fognak adatni.

A városi tanács.

## Apró hirdetések.

Ujsa: 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 3 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

**Apró hirdetések**  
felvétetnek a  
**kiadóhivatalban,**  
Főtér, Biedermann-palota.

**Allást keresők**

és  
**munkaadók,**  
vevők és eladók,  
**bérlők**

és  
**bérbeadók**

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

**hirdessenek**

a „**Debreczeni Ujság**”

**APRÓ HIRDETÉSEK**  
rovatában.

**Társ kerestetik.** Biztos jövő 4000 forinttal egy Első magyar gyár létesítéséhez Gépész mérnök technikusok és mechanikusoknak szakértése szükséges, a fent soroltak előnyben részesülnek. Leveleket „Társ” czímen e lap kiadóhivatalába kérek.

**A Sesta** kert második járásban egy és fél nyilas (800 □ öl) szőlő igen kedvező fizetés mellett eladó, ugyanott **100 darab** elsőrendű kifaragott **ákác** **lugas** lábfa eladó. Értekezhetni: Darabos-utca 4.

**Cséplőkészlet** jó karban levő, alig 3 évig használva, 4 1/2 lóerejű mozdonyval eladó. Czim: Oláh Imre H.-Nánás 1596. sz.

**Három** szobás lakás istállóval, kocsiszinnel Május 1-től kiadó. Kigyó utca 30. szám.

**Elado földek.** Az ondódon 52 öl és az újföldön 40 öl házutáni I-ső osztályu földek eladók. Értekezhetni Varga-utca 6 szám.

**Egy** szolid, esinos külsővel bíró kisasszony (fehér varrónő előnyben részesül) mint elárúsítónő az üzletben, Schweitzer Testvérek cégénél azonnal alkalmazást nyer.

**Vágóhid** tőszomszédságában néhány ezer □ öl föld eladó. Értekezhetni: Csapó-utca 66.

**Lakás.** A mai kívánalmaknak megfelelő, kényelmes hat szobás utcai lakás május 1 től kiadó. Kossuth u. 28 sz.

**Maison Steiner** **uj női divatterem**  
Piacz u. 65.  
(Miklós utca sarkán.) Elvállal egyszerű és diszesebb ruhák mérték utáni elkészítését mérsékelt árak mellett.

**Köhögés ellen** Pemeteftű czukorka Borsy czukrárdában kapható egy doboz 20 fillér.

**Művelt** fiatal ember, a ki magyar nyelvet teljesen elakarja sajátítani, keres egy intelligens, magyarul és németül beszélő hölgyet, ki hajlandó naponkint egy órai társalgásra. Ajánlatok kéretnek: „K. 52.” poste-restante.

**Jókarban** levő Bösendorfer zongora 60 forintért eladó. Szapanyos utca 10.

**A vén kertben** Kar-u. felől, igen alkalmas ház és szőlő azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

**Szép fiatal leány** vagy asszony barátságát keresem. Levél teljes címmel „M. 97.” poste-restante kéretik.

**Egy jóforgalmu üzlet** italmérésijoggal azonnal kiadó vagyjutányos áron eladó. Homok-utca 124. szám.

**Glazé keztyük** tisztítását jutányos áron vállalom. Péterfia-utca 37.

**Katona keztyük** mosása javításal együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

**Gyárkérmények,** kazánbefalazások, sok, gépalapok és mindenféle diszkóműves munkák valamint nedves falaknak, tökéletes szárazzá tételét 10 évi jótállás mellett elvállalja Szathmári József építő mester. Debreczen, Erzsébet-ut. 29.

**Csokonai-** utca 37. szám alatt az egész udvar lakással kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni: Vendég utca 18

**Vidéki** nagyobb városba fűszer üzlethe társ kerestetik — esetleg eladó. Értekezhetni: Meszena-utca 1.

**400 korona** évi részletfizetésre egy kisebb ház kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban.

## Hirdetés.

Február hó 4. 5. 6-ik napján a GUTHON levő

**széna készlet**

árverésen el fog adatni.

**A városi tanács.**

## PSERHOFFER J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon, s kevés azon család, a hol ez a **paratlan házigyógyszer** hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen oly bajoknál ajánlják, a melyek **nehéz emésztésnek** s **dugulásnak** következvényei, mint pl. **zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér** stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak **vérszegénység** eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint **ideges fejfájás, sápkór** stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a legyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr. — 1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előleges beküldése után bérmentve: 1 tekercs 1 frt 25 kr. — 2 tekercs 2 frt 30 kr. — 3 tekercs 3 frt 35 kr. — 10 tekercs 9 frt 20 kr.

Használati útastítás mellékelve.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

**PSERHOFFER J. gyógszertára**

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknel fogva e labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánoztatnak, tehát miderki csak PSERHOFFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok a valódiak, a melyek dobozainak fedelén piros színben a „PSERHOFFER” kézírása látható.